

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף מו עמוד א

- [א] האם גשם שירד ביום טוב נאסר בטלטול משום נולד ?
- [ב] שאב מים ממעיין הנובע, מהו תחומם ?
- [ג] להלכה, האם חפצי הפקר קונים שביתה, והאם הישן בערב שבת וחשכה עליו יש לו אלפיים אמה ?
- [ד] ראתה דם נדה, האם מטמאה למפרע טהרות שהתעסקה בהן ?
- [ה] מהי שמועה רחוקה באבלות, ומה דינה ?

- [א] מותר בטלטול ואין לו דין נולד, כיון שהמים אינם נחשבים כבלועים בענן.
- [ב] כרגלי השואב. ואפילו מעיין של אדם אחר, כיון שהמים אינם נחים אינם כרגליו.
- [ג] חפצי הפקר: אינם קונים שביתה, אלא הם כרגלי הזוכה בהם. ואם עירב, מוליכם אף מחוץ לאלפיים אמה ממקומם. שהלכה כדברי המיקל בעירוב. הישן: יש לו אלפיים אמה לכל רוח. משום הואיל והניעור קונה שביתה, אף הישן קונה.
- [ד] סתם אשה: גזרו חכמים שמטמאה עשרים וארבע שעות קודם ראייתה. שחוששים שהדם נעקר כבר ונטמאה, אלא שהיה בלוע בין כותלי הרחם. זקנה מסולקת דמים [ושעברו עליה תשעים יום מבלי לראות דם]: אינה מטמאה למפרע. צעירה מסולקת דמים: לר' אליעזר, אינה מטמאה למפרע, אלא משעת ראייתה. לחכמים, מטמאה למפרע. וכן הלכה, שיחיד ורבים הלכה כרבים. - רבי פסק בטעות כר' אליעזר, אך אמר שבשנת בצורת סומכים עליו.
- [ה] שמועה רחוקה: שמע שמת אחד משבעה קרוביו לאחר שעברו שלשים יום ממותו. דינה: לחכמים, נוהג אבלות שבעה ימים, ולא יתרחץ ולא יכבס. וכן דין שלשים, שלא להסתפר ולא לגהץ. לר' עקיבא, נוהג אבלות יום אחד בלבד. וכן הלכה, שהלכה כדברי המקל בדיני אבלות, אפילו יחיד נגד רבים.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף מו עמוד ב

א מפני מה השמיע ר' יהושע בן לוי שהלכה כר' יוחנן בן נורי שהישן קונה שביתה, אחרי שכבר השמיע שהלכה כדברי המקל בעירוב ?

ב האם מערבים לאדם שלא מידיעתו, ומדוע ?

ג מהו שיעור עירובי חצרות, ומדוע ?

ד כיצד פוסקים במחלוקת תנאים ?

א ר' זירא: היה מקום לומר שהלכה כדברי המקל בעירוב רק כשיחיד חולק על יחיד, או רבים על רבים, אבל לא במקום שיחיד חולק על רבים.

ואך לרבא פשוט שבכל דיני דרבנן כגון עירובין, הלכה כיחיד אף כנגד רבים. ורב פפא ורב משרשיא הוכיחו לו שאף בדרבנן אין הלכה כיחיד במקום רבים.

רב פפא: היה מקום לומר שהלכה כדברי המקל רק בעירובי חצרות, ולא בתחומין.

רב אשי: היה מקום לומר שהלכה כדברי המקל רק בשירי עירוב, ולא בתחילת עירוב.

ב עירובי חצרות: מערבים. לפי שזכין לאדם שלא בפניו, וזכות היא להוציא מביתו לחצר. עירובי תחומין: אין מערבים, שאין זו זכות, כיון שמפסיד אלפיים אמה לשאר צדדים.

ג בתחילת העירוב: כגרוגרת לכל אחד מבני החצר, או כמזון שתי סעודות עבור כולם. שירי עירוב: כל שהוא לכל אחד. שיעיקר עירוב הוא לתחומין, ולא אמרו לערב חצרות אלא כדי שלא תשתכח תורת עירוב מן הדורות הבאים.

ד הלכה כר' עקיבא או כרבי כשחולקים על יחיד. והלכה כר' יוסי אף כשחולק על רבים. הלכה כר' יהודה נגד ר' מאיר או ר' שמעון. ר' מאיר ור' שמעון, ספק כיצד ההלכה.

נחלקו אמוראים אם דורשים כן ברבים, או שפוסקים כן רק ליחיד. או שאין מורים כן, אך אם נהג כן אין מחזירים אותו.

- לרב, אין ההלכה ככללים אלו, אלא בכל מקום פוסקים כפי המסתבר.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף מז עמוד א

א] אחד מבני החצר לא עירב עמם והלך למקום אחר, האם אוסר על שכניו להוציא מבתיהם לחצר ?

ב] האם אפשר לערב תחומין בלא פת, על ידי שישה שם בעצמו עד חשיכה ?

ג] מדוע יבמה צריכה להמתין שלשה חדשים עד שתתייבם או תחלוץ ?

ד] האם מותר לאלמנה ולגרושה להתארס קודם שיעברו שלשה חדשים ?

א] ר' מאיר: אחד נכרי ואחד ישראל אוסר על שכניו להוציא מבתיהם לחצר.
ר' יהודה: אם עזב לעיר אחרת, אינו אוסר.

ר' יוסי: נכרי אוסר אף כשאינו בעיר, מפני שעלול לשוב לביתו במשך השבת.
ישראל ששבת בעיר אחרת אינו אוסר, כיון שמסיח דעתו מביתו והרי היא כדירה שאין לה בעלים שאינה אוסרת על בני החצר.

ר' שמעון: אפילו ישראל השוכת אצל בתו באותה העיר אינו אוסר. וכן הלכה.

ב] ר' מאיר: רק הנמצא בדרך ואין עמו פת יכול לערב ברגליו.
ר' יהודה: אף עשיר היושב בביתו יכול לערב ברגליו. שלא אמרו לערב בפת אלא להקל על העשיר שיוכל לשלוח פיתו על ידי שליח. וכן הלכה.

ג] להתייבם: שמא היא מעוברת והולד בן קיימא, ופגע באשת אח שהיא לו בכרת.
לחלוץ: שמא היא מעוברת ותלד בן קיימא, ויתברר שאינה חלוצה ומותרת לכהונה.
ומי שהיה בחליצה ולא בהכרזת ההיתר לכהונה, יסבור שהתירו חלוצה לכהן.

ד] ר' מאיר: אסור, שמא אף תינשא. ואפילו נתגרשה או נתאלמנה מן האירוסין.
ר' יהודה: מותרות להתארס. ומן האירוסין מותרות אף להינשא [חוץ מן ארוסה שביהודה].
ר' יוסי: מותרות, חוץ מאלמנה מן הנישואין כל שלשים יום, מפני אבלות על בעלה.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף מז עמוד ב

א אלמנה או גרושה עקרה שבודאי אינה מעוברת, האם צריכה להמתין שלשת חודשי הבחנה ?

ב אלו דברים התירו חכמים "מפני שהוא כמציל מידם" של עכו"ם ?

ג האם כהן רשאי לצאת לחוץ לארץ כדי לישא אשה או ללמוד תורה ?

ד האם חפצי נכרי קונים שביתה ?

א ר' מאיר: צריכה להמתין. וכן זקנה או קטנה או שהפילה, או שבעלה זקן. ר' יוסי: מותרת להינשא מיד, וכן מי שאינה רגילה בבית בעלה [ושאר האופנים הנ"ל]. הלכה: ר' יוחנן פסק כר' יוסי, אף שיש כלל שהלכה כר' מאיר בגזרותיו.

ב 1. אסור לסחור עם גויים ביום אידם, כדי שלא יודו לאליל שלהם. אך מותר לקחת מהם בהמה ועבד, בית שדה וכרם, מפני שמכניסם לקדושה. 2. כותב שטר על המכר בערכאות שלהם, כדי שלא יחזור הגוי ויערער על המכירה. 3. מותר לכהן לצאת לחוץ לארץ ולהיטמא בטומאת ארץ העמים, כדי לרונן עמם. וכן להיטמא בבית הפרס שיש בו ספק טומאה וחכמים גזרו שלא יכנס לשם.

ג ר' יהודה: לישא אשה מותר, ללמוד תורה רשאי רק אם אין מוצא ללמוד בארץ ישראל. ר' יוסי: אף המוצא ללמוד רשאי, לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל רב. וכן הלכה.

ד ר"י בן נורי: קונים שביתה, ויש להם אלפיים אמה לכל רוח ממקומם. פירות שהביא נכרי מחוץ לתחום, יש להם רק ארבע אמות. הכניסם לעיר שיש לה מחיצות, דין כל העיר כארבע אמות. חכמים: לשמואל, אינם קונים שביתה, אלא הם כרגלי כל אדם [כדין חפצי הפקר]. נכנסו מחוץ לתחום לתוך העיר, מוליכם אלפיים אמה לכל רוח. לר' יוחנן, קונים שביתה, גזירה משום כלי ישראל. וכן הלכה.

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף מח עמוד א

[א] בריכת מים מכונסים הנמצאת בגבול שבין תחומי שבת של שתי עיירות והמים מתערבים, האם מותר לשואבם ומדוע ?

[ב] אדם שלא קנה שביתה, כמה מותר לו להלך ?

[ג] לפי איזו מידה מודדים ארבע אמות ליוצא אל מחוץ לתחום ?

[ד] היכן נאמר בתורה שהיוצא אל מחוץ לתחום יש לו ארבע אמות ?

[ה] שלש חצרות פתוחות זו לזו ופתוחות גם לרשות הרבים, ובני החצר האמצעית עירבו עם שתי החיצונות, אבל החיצונות לא עירבו זו עם זו, מה דינן ?

[א] חכמים: מותר לשאוב, לפי שחפצי הפקר אינם קונים שביתה, והרי הם כרגלי כל אדם.
ר"י בן נורי [שחפצי הפקר קונים שביתה, ונמשך אחר תחום העיר]:
לר' חייא, עושה מחיצת ברזל בתוך המים, למנוע שלא יעברו מים ששבתו בתחום עיר זו לתוך תחום העיר השניה.
לר"י בר' חנינא, די במחיצת קנים גבוהה עשרה טפחים, שהקילו חכמים במים.
- מים ניידים וכגון מעיין הנובע, לכולי עלמא אינם קונים שביתה, והם כרגלי כל אדם.

[ב] ר' אליעזר: שתי אמות לכל צד.

ר' יהודה: שתי אמות לכל צד, או ארבע אמות לצד אחד.

ר' מאיר: ארבע אמות לכל רוח [ובסך הכל יש לו שמונה אמות על שמונה אמות].

[ג] כל אדם כמידתו. מלבד ננס שמודד באמה של ר' טפחים, לפי שגופו בינוני ואבריו קצרים.

[ד] משה הזהיר שלא לצאת ללקט את המן אלא "שבו איש תחתיו".

לר' מאיר, היינו שלש אמות לגופו, ועוד אמה מרווחת כדי לפשוט ידיו ורגליו.

לר' יהודה, עוד אמה מצומצמת, כדי ליטול חפץ שתחת רגליו להניחו תחת ראשו.

[ה] ר' שמעון: מותר לבני החיצונות להוציא כלים מבתיהם לחצר האמצעית.

חכמים: אסור לבני החיצונות להוציא כלים לחצר האמצעית, שמא יטלטלו בשוגג את הכלים גם לחצר החיצונה האחרת [וזה אסור אף לר' שמעון].